

TUDOR GHEORGHE: "Ca artist, n-ai voie sa te tragi de sireturi cu publicul".

In colaborare cu Mihaela Berneaga
marți, 27 ianuarie 2009

(SUPLIMENT, 16.00) INTERVIU în "TUDOR GHEORGHE / "Ca artist, n-ai voie sa te tragi de sireturi cu publicul".

(CUZANET, Iasi, 27 ianuarie) - Daca ar putea, Tudor Gheorghe ar vorbi mereu cu chitara in mina, gidilindu-i corzile. Cuvintelor le da muzicalitate fara sa vrea, iar memoria il ajuta mereu cu un citat. Te priveste iscoditor, cu ochii mici si rotunzi. De sub mustata lui cuvintele ies toate sub forma de dojana, pastrind laudele doar pentru trecut. Tudor Gheorghe nu si-a nimerit vremea, spune el, s-ar fi potrivit mai bine printre cei despre care canta. Hip-hop-ul si underground-ul nu-i priesc defel.

- Va doriti mai multa mediatizare?

- Nu. Ce sa fac cu mediatizarea? Nu are sens. Biletele mele la spectacole se vind intotdeauna. Cum bine ai vazut, la Iasi nu se gasesc bilete la spectacolele mele. Eu mi-am facut mediatizarea 30 de ani, din clipa in care n-am mintit niciodata publicul, pe care il respect foarte tare. Nu ma refer acum la indivizi din public, ci la intreg. In plus, publicul meu s-a cernut intre timp, a devenit al meu, as putea spune. Nu m-ar trada niciodata. El stie ca atunci cind vine la un spectacol Tudor Gheorghe, vine la un lucru serios, la un lucru grav. Se si amuza lumea la spectacole, asta e foarte tare. Dar este un lucru esential.

- Aveti discipoli carora sa le lasati mestesugul artei de a canta poezia?

- Pe mine nu m-a invatat nimeni. Asta nu se invata. Crezi ca pe Eminescu l-a invatat cineva sa scrie versuri?

- Ati fost vreodata tentat sa scrieti si dumneavoastra poezii?

- Da, chiar am scris, dar nu am publicat.

- De ce?

- Pentru ca mi s-a parut mai important gestul meu de a promova poezia buna. Paunescu scria un articol despre asta in "Flacara", sub un titlu fulminant: "Un mare poet care se ignora". Au vrut prietenii mei buni, incepind de la Nichita Stanescu, Marin Sorescu, Romulus Vulpescu, toti imi spuneau "Eu iti fac coperta", "Eu iti fac prezentarea", "Eu iti fac cartea". Toti au vrut sa sara sa ma convinga sa imi public poeziile. Va veni si vremea aia, e o chestie fiziologica. N-am sa stau sa cint pe scena pina n-am sa mai pot, numai de dragul de a canta. Nu, e o prostie. Am sa am atita luciditate, atita inteligenta, discernamint, sa ma opresc din cintec. Am sa mai fac asta doar vreo doi-trei ani de zile. Cind n-oi mai avea forta necesara in glas sa transmit trairile mele interioare, imi voi fi incheiat atunci intreaga mea opera. E gindit totul. Ma voi retrage si voi scrie, dar tare ma tem ca voi scrie mai degraba proza. Poezia care e in mine se va revarsa firesc in proza.

"Ma bucur ca sint downloadat de pe internet, dar nu dau din coada"

- Ce parere aveti despre faptul ca piesele dumneavoastra se descarca gratuit de pe oDC sau site-uri de tip torrent?

- N-am habar de asta, pentru ca n-am nici o legatura cu lumea asta virtuala. Am un nebun in casa si ajunge unul in familie, fi-miu. Eu n-am timp de asa ceva. Stiu, e o sursa fantastica de informare, dar pentru mine nu reprezinta nimic. Desigur, ma flateaza ca munca mea nu e in zadar, ma bucur ca sint downloadat de pe internet, dar nu dau din coada, vorba lui Arghezi.

- Ce reprezinta spectacolul "Taina cuvintelor"?

- Spectacolul din seara asta este o atitudine impotriva virtelui cotidian, de modernizare a limbii romane, de maltratare a ei. Este un spectacol dedicat acelor poeti care s-au chinat sa puna caramida peste caramida, ca sa priceapa romanul mai usor. Au fost oameni care si-au depasit cu mult timpul. Daca vezi cum scria Miron Costin sau Dosoftei, apoi dupa 100 de ani, cum scriau altii, te crucesti. De asemenea, si Eminescu si-a depasit in toate starile vremea.

- Dumneavoastra v-ati nimerit vremea?

- Nu cred, mi-ar fi placut sa traiesc in perioada interbelica. Pentru ca atunci a fost o explozie de inteligenta si de cultura romaneasca, care nu s-a mai intimplat niciodata. A fost un fenomen. Acum e ca si cind ai citi "Legendele Olimpului" si apoi te-ai duce in Grecia si vezi niste greci degenerati sau ai compara Roma Antica cu Italia "macaroneasca" de acum sau pe linga imaginea Imperiului Otoman vezi astazi niste turci cu tiruri care agreseaza fete in Romania.

"Pentru poezia de azi trebuie sa tisneasca un pusti care s-o inteleaga"

- Ati putea canta poezia care se scrie astazi?

- Da, dar ar fi nedrept. Vezi, eu am fost contemporan si prieten cu marii poeti ai generatiei mele. Mie imi trimiteau poezii Nichita Stanescu, Marin Sorescu, Romulus Vulpescu, Adrian Paunescu si eu citeam ce au scris ei peste noapte. Apoi le cantam. Am fost contemporan cu ei si le-am simtit ritmul lor interior, starea creativa. Avea loc aici, la Iasi, un fenomen, care n-o sa se mai intimple niciodata, Festivalul de Poezie "Mihai Eminescu". Ne intilneam toti, timp de o saptamina. Era un vis sa traiesti printre ei, sa te ciocnesti de Fanus Neagu, Mircea Vicu, Mihai Ursachi... Era aici o lume!...

Poezia contemporana are nevoie de ce au avut aia in mine, de unul ca mine, dar al lor, al generatiei de azi, care sa le simta dilimanelile. Ca si ei au fost nebuni, n-au fost normali. Trebuie sa tisneasca un pusti care sa exprime ce vorbeste generatia asta. Insa eu am pornit o chestie din interior, neimitind pe nimeni, iar ei incep cu artificii exterioare, cu hip-hop, cu underground-uri.

- Cum mai putem pastra traditiile si de unde trebuie sa se porneasca?

- De la profesorul de limba romana, pentru asta e pregatit. Pentru el lucrez eu un manual alternativ. Iar restul, trebuie sa invete. Elevul din clasa a IX-a sa nu mai chiuleasca de la lectile despre cronicari. Si eu am fugit, pentru ca n-am avut profesori care sa ma faca pasionat de nebunia cronicarilor. Iar acum, m-a batut Dumnezeu, om batrin, sa pledez pentru cronicari. Trebuia sa vina cineva care sa aiba curajul s-o spuna.

- Cum a fost inainte de '89, cind, timp de un deceniu, ati fost cenzurat?

- Eu tot timpul am fost cenzurat. Si acum sint cenzurat, dar acum ma cenzurez eu. Pentru ca asa mi se pare ca e corect, nu trebuie sa spunem chiar tot ce ne trece noua prin cap. Peste tot eu cred ca este nevoie de cenzura, nu una ideologica, ci una a bunului simt, care functioneaza in toata lumea, numai la noi apare fiecare si spune ce vrea.

"Daca te iei dupa public, ajungi sa cinti manele"

- Credeti ca publicul nu este capabil sa inteleaga tot ce ati avea de spus?

- Publicul nu e capabil de multe, fii linistita. Publicul, spunea Macedonski cel mai bine, "Urmeaza sa fie tot ce-a fost: faptura neinteleasa. Nici om de duh, nici prost". Niciodata nu trebuie sa te iei dupa public, nu m-am luat in viata mea. Daca te iei dupa public, ajungi sa cinti manele. Publicul nu doreste sa gindeasca, ci sa-i daiceva ce sa-i placa. Sa vegeteze in scaun si sa-i faca placere. Dar se poate face acest lucru si fara sa faci compromisuri de la un anume rafinement intelectual. Eu asta am facut toata viata mea si asa mi-am cistigat respectul. Daca te cobori la public, nu te respecta. Ca artist, n-ai voie sa te tragi de sireturi cu publicul. El trebuie sa se uite la tine cu respect. Ideea asta impecabila de a te urca pe scena, de a face poze cu artistul de git, asta e o mirlanie, o prostie. N-am fost de acord niciodata.

- N-ati avut de pierdut in urma unei asemenea atitudini categorice si usor infatuate?

- Nu. Este felul meu de a fi. Imi daruiesc suflul pe scena, imi dau lacrimile cind cind, o fac din toata inima, pentru ei, sa

se simta bine. Si sintem chit. / Laura Baban